

Raadsvergadering	20 april 2021
Volgnummer	8-2021
Onderwerp	Transformatie jeugdhulp 2023
Programmanummer	6 Sociaal domein
Registratienummer	2021.02561
Collegevergadering	26 januari 2021
Portefeuillehouder	Wethouder Jongen
Organisatieonderdeel	BO Sociaal
Behandelend ambtenaar	Pool, van der Telefoonnummer: 043-350 4088 marjolein.van.der.pool@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Transformatieplan 2023 jeugdhulp regio Zuid-Limburg bijlage 2 Uitvoeringsplan 2021 inkoop jeugdhulp Zuid-Limburg

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Als de raad instemt met dit voorstel worden in de jaren 2021 en 2022 door de jeugdregio Zuid-Limburg 10 verwervingen opgestart die leiden tot een inhoudelijke transformatie én een wijziging in de inkoop van jeugdhulp. Deze aanpak is ondersteunend aan het verbeterplan dat als Maastrichts spoor zorgt voor verbeteringen binnen het lokale sociaal domein. Met uitvoering van het transformatieplan geven we invulling aan de met de raad afgesproken bezuinigingsopgave binnen het sociaal domein, onderdeel jeugdhulp. Het plan is onderdeel van de invulling van de algemene taakstelling budgetplafonds. Aan de raad wordt gevraagd in totaal € 2,3/mln uit de algemene reserve ter beschikking te stellen voor de noodzakelijke tijdelijke extra formatie van het transformatieplan. Het aandeel van Maastricht in deze regionale aanpak bedraagt € 414/m; het overige bedrag groot € 1,91 mln zal verhaald worden op de individuele gemeenten in Zuid-Limburg.

Beslispunten

Ten behoeve van het transformatieplan jeugdhulp 2023 een budget van € 2,3 miljoen beschikbaar te stellen en dit te bekostigen uit de algemene reserve, waarvan € 1,91 mln als voorfinanciering voor de bijdrages uit de regio.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Dit raadsvoorstel moet in samenhang gezien worden met het verbeterplan sociaal domein dat parallel aan dit transformatieplan is ontwikkeld om de grip op het sociaal domein in korte tijd te kunnen verbeteren. Beide plannen worden separaat voorgelegd aan uw raad, maar zullen beide in gang gezet moeten worden om in control te kunnen komen in het sociale domein en specifiek de jeugdhulp. Het voorliggende transformatieplan betreft een regionale opgave waar Maastricht als centrumgemeente een belangrijk aandeel in heeft. Het uitvoeren van dit transformatieplan vraagt inzet van alle gemeenten uit Zuid-Limburg. Het verbeterplan sociaal domein gaat dieper in op de wijzigingen die moeten plaatsvinden binnen de gemeente Maastricht om de vruchten van de regionale transformatie te kunnen plukken.

2. Gewenste situatie.

Het regionale transformatieplan 2023 heeft tot doel om vanaf 01-01-2023 in control te komen en blijven op het gebied van de jeugdhulp. Het plan spitst zich toe op het omvormen van de inkoop van jeugdhulp, zodanig dat er besparingspotentieel én een kwalitatieve verbetering te behalen valt.

3. Argumenten.

Sinds 2015 fungeert de gemeente Maastricht als centrumgemeente voor de jeugdregio Zuid-Limburg. Deze centrumfunctie is vastgelegd in een centrumregeling met een onbeperkte looptijd. De verwerving van jeugdhulp gebeurt op dit moment grotendeels via bestuurlijk aanbesteden. Dit betekent dat iedere aanbieder die voldoet aan de eisen die wij stellen zich kan inschrijven. De afgelopen jaren heeft dit geleid tot een zorglandschap in Zuid-Limburg met een zeer uitgebreid aanbod van zo'n 300 aanbieders. Dit aantal wordt door uitvoering van het transformatieplan vanaf

01-01-2023 fors teruggedrongen, zodat de gemeente een stevigere grip krijgt op de samenwerking met de aanbieders van jeugdhulp en de inzet van budgetten.

Omdat we daarnaast werken met een bekostigingsmodel (de arrangementsystematiek) dat niet langer houdbaar is, onder andere door de eisen die het rijk in een algemene maatregel van bestuur aan ons oplegt, moeten wij in deze zelfde periode ook om deze reden overgaan tot een andere manier van bekostigen van jeugdhulp. Er moet worden gekozen voor een zuivere uitvoeringsvariant: inspanningsgericht (uur x tarief), outputgericht of taakgericht (lump sum).

Om bovenstaande doelen te bewerkstelligen is het noodzakelijk om 10 aanbestedingsprocedures in te zetten.

Niet onbelangrijk is ook dat de gemeente Maastricht, net zoals onze collega-gemeenten in de regio, voor een grote opgave staat om de kosten in het sociaal domein terug te dringen en te zoeken naar mogelijkheden om te bezuinigen. Het college en de raad hebben afspraken gemaakt dat plannen worden voorgelegd die Maastricht helpen meer grip te krijgen op het sociale domein en de uitgaven. Hiervoor is onder andere het verbeterplan opgesteld, dat ook ter besluitvorming wordt voorgelegd. Dit verbeterplan richt zich op de gemeente Maastricht en de acties die Maastricht kan uitzetten binnen de eigen organisatie om het tekort binnen het sociaal domein terug te dringen. Dit transformatieplan sluit hierop aan doordat via uitvoering van dit plan de inkoop van jeugdhulp wordt gewijzigd.

Het is mogelijk om de kosten voor de jeugdhulp terug te dringen door af te stappen van bestuurlijk aanbesteden en over te gaan tot een andere manier van contracteren en bekostigen van jeugdhulp. Uiteraard hangt dit effect samen met het succes dat bereikt kan worden bij het terugdringen van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg. Hier richt het verbeterplan zich op.

Regionale aanpak

We zetten regionaal in op een doelgroepgerichte aanpak bij het vormgeven van de transformatie van de jeugdhulp in de regio. Door deze integraliteit beter te borgen komen we tot een betere afstemming van welke zorg er voor onze jeugdigen wel én niet wordt ingezet. We leggen deze transformatie vast

in 10 nieuwe verwervingen¹ c.q. aanbestedingsprocedures. Deze investering is noodzakelijk om een gedegen contracteringsproces te doorlopen waarbij het doel is om met minder aanbieders, een passende bekostigingssystematiek met uitdagende budgetten en prestatiegericht contractmanagement met focus op resultaat per cliënt en per aanbieder uiteindelijk te komen tot een stabilisering c.q. besparing ten opzichte van de huidige kosten aan jeugdhulp in 2020. Dit doen we terwijl 'de winkel openblijft' en de structurele werkzaamheden doorgang vinden.

De tien verwervingen zijn nog niet gedefinieerd en worden gekoppeld aan de doelgroepen. Om de lezer toch een beeld te geven van de scope van de opdracht staat hieronder een opsomming van de onderdelen die worden getransformeerd en verworven (inkoop en subsidiëring):

1. Multiprobleem hoog specialistisch en gedwongen kader
  - Gedwongen en intensief klinisch verblijf
  - Verblijf regulier
  - Gedwongen kader
2. Thuisvervangend wonen
  - Wonen in een pleeggezinnen
  - Wonen in een gezinshuizen
  - Wonen in een leefhuis
3. Dagbesteding en dagbehandeling groep
  - Doelgroep arrangementen
  - Dagbesteding groep
  - Dagbehandeling groep
4. Specialistisch veelvoorkomend individueel
5. Crisis

Het gewenste resultaat vertaalt zich in 2023 in een betere grip op het domein jeugd, op het terugdringen van het aantal gecontracteerde aanbieders, het beter in positie brengen van de gemeentelijke toegang en het terugdringen van de kosten die gemeenten maken ten aanzien van de jeugdhulp. De transformatie is gericht op nieuwe vormen van contractering, waarbij het instellen van

---

¹ Verwervingen van jeugdhulp kunnen gaan over inkoop, maar ook over subsidiëring. Voor de leesbaarheid wordt in deze memo en in het transformatieplan gesproken over 'inkoop' van jeugdhulp.

budgetplafonds een mogelijkheid is. Het plan is onderdeel van de invulling van de algemene taakstelling budgetplafonds.

Omdat Maastricht centrumgemeente is voor de jeugdregio en de inkoop van jeugdhulp op regionale schaal plaatsvindt, wordt op een regionale transformatie ingezet.

Te behalen besparingspotentieel bij uitvoeren van het transformatieplan

Met de raad is in het kader van de bezuinigingen afgesproken dat de verbeteringen in het sociaal domein tot een besparingspotentieel moeten leiden. Het transformatieplan zet in op de regionale verbeteringen die nodig zijn om lokaal resultaat te kunnen bereiken.

Zoals in het verbeterplan opgenomen werken we toe naar een besparingspotentieel van 5% (€ 2 mln), ook binnen de jeugdhulp.

Deze aanname van 5% komt niet uit de lucht vallen. Het is gebaseerd op een benchmark van de doorontwikkeling van de inkoop bij andere gemeenten waarbij men van de open house contractering is teruggegaan naar een minder aantal zorgaanbieders en door een strakke sturing en het in positie brengen van de toegangen, het proces rondom in- en uitstromen en het contractmanagement optimaal heeft kunnen inrichten. Het transformatieplan levert een bijdrage aan dit te behalen potentieel. Het plan is onderdeel van de invulling van de algemene taakstelling budgetplafonds en is geen surplus op de reeds opgenomen taakstelling.

Een financiële vertaling van het besparingspotentieel binnen het jeugddomein laat zien dat uitgaande van het regionaal budget jeugdhulp van € 118 mln. een besparingspotentieel voor de jeugdregio te bereiken is van bijna € 6mln. Voor de gemeente Maastricht was dit besparingspotentieel al eerder geraamd op bijna € 2 mln. Om deze besparing te kunnen verwezenlijken is uitvoering van zowel het verbeterplan als het transformatieplan noodzakelijk.

In de onderstaande tabel zijn beide regionale scenario's: wel en niet investeren uitgewerkt. De hierin opgenomen regionale besparing is de besparing die we kunnen realiseren op basis van de herinrichting van het contract- en leveranciersmanagement. Deze besparing kunnen we nu kwantificeren. Het effect van het instellen budgetplafonds binnen de jeugdhulp zal eerst verder moeten worden uitgewerkt en voorgelegd aan college en raad.

Scenario 1 geen investering/transformatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Regionaal budget Jeugdhulp	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427
Uitvoeringskosten inkoop	€ 1.803.063	€ 1.803.063	€ 1.803.063	€ 1.803.063	€ 1.803.063	€ 1.803.063	€ 1.803.063
Uitvoeringskosten beleid	€ 766.500	€ 766.500	€ 766.500	€ 766.500	€ 766.500	€ 766.500	€ 766.500
Contract- en leveranciersmanagement (inkoop zorg)	€ 115.973.864	€ 115.973.864	€ 115.973.864	€ 115.973.864	€ 115.973.864	€ 115.973.864	€ 115.973.864
Toegangsmanagement	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Scenario 2 wel investering/transformatie							
Regionaal budget Jeugdhulp	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427
Uitvoeringskosten inkoop	€ 1.803.063	€ 2.394.001	€ 2.269.616	€ 1.677.217	€ 1.677.217	€ 1.677.217	€ 1.677.217
Uitvoeringskosten beleid	€ 766.500	€ 1.397.920	€ 1.397.920	€ 978.820	€ 978.820	€ 978.820	€ 978.820
Contract- en leveranciersmanagement	€ 115.973.864	€ 114.751.506	€ 114.875.891	€ 115.287.390	€ 115.287.390	€ 115.287.390	€ 115.287.390
Toegangsmanagement	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Saldo	€ -	€ -	€ -	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000
Vershil tussen nulsituatie scenario 1 en scenario 2							
Regionaal budget Jeugdhulp	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitvoeringskosten inkoop	€ -	€ -590.938	€ -466.553	€ 125.846	€ 125.846	€ 125.846	€ 125.846
Uitvoeringskosten beleid	€ -	€ -631.420	€ -631.420	€ -212.320	€ -212.320	€ -212.320	€ -212.320
Contract- en leveranciersmanagement	€ -	€ 1.222.358	€ 1.097.973	€ 686.474	€ 686.474	€ 686.474	€ 686.474
Toegangsmanagement	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Besparing	€ -	€ -	€ -	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000	€ -600.000
Extra kosten uitbreiding formatie							€ 2.320.333

4. Alternatieven.

Zonder de in het regionale transformatieplan voorgestelde aanpak in 2021 in te zetten worden de huidige verwerving Gedwongen en Intensief Klinisch Verblijf en de subsidiëring van de Leefhuizen, doelgroep arrangementen en het Gedwongen Kader (Bureau Jeugdzorg, WillemSchrikkerGroep en Leger des Heils) gecontinueerd en worden er in 2021 geen nieuwe verwervingen opgestart voor de overige onderdelen van de jeugdwet. Dit betekent dat er met ingang van 2023 geen sprake zal zijn van verbeteringen voor de andere doelgroepen jeugdigen, van minder aanbieders of een betere grip op de jeugdhulp. Er zal dan sprake zijn van een groeimodel. Hiermee wordt het besparingspotentieel van 5% ook niet meteen vanaf 2023 behaald, maar zal het besparingspotentieel worden behaald steeds wanneer een traject van transformatie en verwerving is doorlopen en groeien we in een aantal jaar naar de verbetering van het jeugdbudget van de regiogemeenten toe.

Binnen dit scenario wordt elk jaar opnieuw bekeken worden óf er binnen de structurele formatie ruimte gevonden kan worden voor het opstarten van enkele (1 of 2) verwervingen voor de onderdelen wonen (pleegzorg, gezinshuizen en leefhuizen), groepsinterventies (begeleiding en behandeling) of individuele hulpverlening. Het zijn juist deze onderdelen uit de jeugdwet waar de meeste verandering noodzakelijk is. Hier willen we het aantal aanbieders of fors uitbreiden

(pleegzorg en gezinshuizen als alternatief voor duurdere verblijfsplekken) of fors terugdringen (begeleiding en behandeling individueel).

Voor de planning: trajecten die in 2022 worden opgestart, leiden in 2024 tot nieuwe contracten, trajecten die in 2023 worden opgestart leiden in 2025 tot resultaat, etc...

5. Financiën.

De totale regionale investering (beleid en inkoop) voor de komende twee jaar bedraagt in totaal afgerond € 2,3 miljoen. In tabel 1 een totaaloverzicht van de kosten op regionaal niveau, in tabel 2 een overzicht van het Maastrichtse aandeel.

Tabel 1 totaaloverzicht kosten regioniveau

Jeugdhulp regio Zuid-Limburg	2021		2022		Benodigde extra investering transformatieplan	
	Reguliere begroting 2021	2021 eenmalige investering	2021 Totale begroting	2022 eenmalige investering		2022 Totale begroting
	Begroot	Niet begroot	Tijdelijk	Niet begroot		Tijdelijk
	P-kst gedekt	P-kst niet gedekt	2021	P-kst niet gedekt	2022	
Regionaal budget Jeugdhulp	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	€ -118.543.427	
Uitvoeringskosten inkoop	€ 1.803.063	€ 590.939	€ 2.394.002	€ 466.554	€ 2.269.617	€ 1.057.493
Uitvoeringskosten beleid	€ 766.500	€ 631.420	€ 1.397.920	€ 631.420	€ 1.397.920	€ 1.262.840
Besparing 5%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ 2.569.563	€ 1.222.359	€ 3.791.922	€ 1.097.974	€ 3.667.537	€ 2.320.333
						gevraagde eenmalige regionale investering

Tabel 2 totaal kosten Maastricht

Jeugdhulp Maastricht	2021		2022		Benodigde extra investering transformatieplan	
	Reguliere begroting 2021	2021 eenmalige investering	2021 Totale begroting	2022 eenmalige investering		2022 Totale begroting
	Begroot	Niet begroot	Tijdelijk	Niet begroot		Tijdelijk
Maastricht budget Jeugdhulp	€ -39.000.000	€ -39.000.000	€ -39.000.000	€ -39.000.000	€ -39.000.000	
Uitvoeringskosten inkoop	€ 290.921	€ 104.029	€ 394.950	€ 83.509	€ 374.430	€ 187.538
Uitvoeringskosten beleid	€ 137.598	€ 113.349	€ 250.947	€ 113.349	€ 250.947	€ 226.698
Besparing 5%	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ 217.378	€ 196.858	€ 414.236	€ 196.858	€ 414.236	€ 414.236
						gevraagde eenmalige Maastrichtse investering

De bijdrage van de gemeente Maastricht is berekend aan de hand van de in de regio gangbare verdeelsleutels voor de beleidsinzet en inzet van team inkoop sociaal domein. Er dienen nog definitieve afspraken met de regiogemeenten gemaakt te worden maar het uitgangspunt blijft dat iedere gemeente hierin zijn eigen aandeel draagt naar rato van de verdeelsleutels zoals toegepast in de samenwerking aangezien deze investering dient te leiden tot besparingen in de jaren 2023 e.v. Wanneer niet alle gemeenten deel nemen bestaat het risico dat het aandeel van de overige gemeenten toeneemt.

Samenvatting en dekking

Transformatie	2.021	2.022	Totaal	Toelichting
Transformatieplan Jeugd regionaal (beleid)	0,63	0,63	1,26	Investering in doorontwikkeling regionale inkoopssystematiek ten doel betere prikkels in te bouwen richting zorgaanbieders, in een overzichtelijker speelveld, een transparantere en eenvoudigere bekostiging en een betere samenwerking tussen toegangen, inkoop en contractmanagement. Kosten worden gemaakt voor aanvullende beleids capaciteit, financieel advies, data analyse, aanbestedingsjurist, etc.
Transformatieplan Jeugd regionaal (inkoop)	0,59	0,47	1,06	
Transformatieplan Jeugd aandeel andere gemeenten	-1,01	-0,90	1,91	
Subtotaal transformatiekosten	0,22	0,20	0,41	
Onttrekking algemene reserve	-0,22	-0,20	0,41	
Resultaat	-	-	-	

De totale investering voor Jeugd op regionaal niveau over de jaren 2021-2022 bedraagt €2,3 mln, het aandeel van de andere gemeenten hierin bedraagt €1,91 mln en het aandeel van Maastricht is €0,41 (respectievelijk €0,22 mln in 2021 en €0,20 mln in 2022). Aangezien deze investering zich terug moet verdienen door besparingen in de jaren 2023 e.v. wordt voorgesteld om het Maastrichtse aandeel te financieren uit de algemene reserve.

6. Vervolg.

Alle regiogemeenten wordt op 10/02/2021 gevraagd om de bijdrage aan de regio-samenwerking voor de jaren 2021 en 2022 te verhogen. Bij beschikbaar komen van het budget wordt de transformatie in het eerste kwartaal van 2021 gestart en kent krijgt zijn beslag in de nieuwe contractering jeugdhulp met ingang van 01-01-2023.

7. Participatie

De raad wordt regelmatig over de voortgang geïnformeerd. Dit krijgt de vorm van raadsinformatiebrieven en er worden twee regionale webinars georganiseerd voor de woordvoerders jeugd van de raden van de 16 gemeenten uit de jeugdregio. Het eerste webinar is voorzien in maart 2021.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

R.E.C. Kleijnen.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 26 januari 2021., organisatieonderdeel BO Sociaal, no. 2021.02561;

BESLUIT:

Ten behoeve van het transformatieplan jeugdhulp 2023 een budget van € 2,3 miljoen beschikbaar te stellen en dit te bekostigen uit de algemene reserve, waarvan € 1,91 mln als voorfinanciering voor de bijdrages uit de regio.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 20 april 2021

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit